

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Ogla-
so sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Čudežni studenec

Pri Sv. Arehu na Pohorju prihaja voda iz globine po tonalnih slojih na površino in ima poleti in pozimi isto temperaturo 4—5° C. Spodnji studenec se imenuje »Čudežni studenec«. V srednjem in začetkom novega veka so hodili k Sv. Arehu na božjo pot Zagorci in Slavonci. Nosili so vodo iz Čudežnega studenca s seboj in jo prodajali kot zdravilno vodo po Hrvaškem in Sremu.

Gornji studenec je SPD — Ruše leta 1907, ko je zgradilo ruško kočo, uredilo in ga imenovalo »Romanov studenec«, po navdušenem planincu Romanu Trstenjaku, sodniku iz Št. Lenarta, ki je tudi pomagal pri gradnji ruške koče in je baš v letu otvoritve ruške koče umrl.

Leta 1914, ob izbruhu svetovne vojne, so prenapeti avstrijski priganjači in sovražniki vsega, kar je slovanskega, skušali Rušanom peklensko kašo. Povod je bil sokolski nastop Sokolskega društva Maribor - Matica, ki je na Vidov dan 1. 1914 razvilo svoj prapor v Rušah. To je bil »veleizdajniški čin«. V podkrepitev pa so si izmislili še druge »veleizdajniške, srbo- in rusofilске podvige Rušanov«. »Romanov studenec« pri Sv. Arehu so srbofilci iz »Malega Beograda«, tako so v zasmeh imenovali Ruše, krstili po ruski vladajoči dinastiji »Romanov«, ruška koča pa da se imenuje: »ruska koča«.

Tako iz trte izviti »veleizdajniški delikti« Rušanov so zadostovali, da so jih polovili, vklepili in odvedli v graške zapore. Šest do osem mesecev je čakalo 28 Rušanov v graških ječah na smrt na višicah, kakor so jih stalno stražili. Na višjo intervencijo so bili potem izpuščeni.

Čudežni studenec in cerkev sv. Arega sta bila svojčas posvečena cesarju Henrik II, ki je vladal od 1. 1002—1024 in ki ga je papež Evgen II. prišel med svetnike. Ker pa je vodila tod mimo že rimska cesta in je v ljudskem ustnem izročilu čudežni studenec povezan z raznimi bajkami in pravljicami, ki koreninijo v pradednini, je več kakor verjetno, da je današnja planinska postojanka pri Sv. Arehu naslednica tisočletne in še mnogo starejše zgodovine.

Po načrtih Higijenskega zavoda je SPD — Ruše na novo zajelo studenec pri Sv. Arehu, zgradilo veliko cisterno, iz katere se dovaja voda v vse tri planinske koče »Ruško kočo«, »Čandrovo kočo« in »Planinko«.

Ta zgodovinski studenec, zajet po predpisih moderne higijene, želi posvetiti SPD — Ruše večnemu spominu na Viteškega Kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Tako bo povezana zgodovina Karantanke, pod katero je takrat, ko smo Slovenci izgubili svoje slovenske neodvisne kneze in vladarje, ki so se podvrgli bavarskim vojvodam in cesarjem, pripadala tudi današnja Štajerska, z zgodovino našega osvobođenja in ujedinjenja.

Cerkev Sv. Arega na Pohorju je bila zgrajena in posvečena cesarju Henrik II, ki je definitivno podjarmil Slovence, ki so morali potem skoraj tisoč let trpeti pod nemškim jarmom. Sedaj posveča SPD — Ruše zgodovinski studenec spominu našega vstajenja iz germanske sužnjosti in ga bo krstilo z imenom našega Viteškega Kralja Aleksandra I. Zedinitelja. S tem je zadoščeno stari pravdi. — Anjo.

Gašenje vojnega požara na Dalnjem vzhodu

HARBIN, 2. julija. Po Reuterjevih vesteh se je vnela nova bitka med sovjetskimi in mandžurskimi amurskimi brodom. V bitki sodeluje 40 sovjetskih torpedovk, ki so zaplule v mandžurske vode. Položaj je zelo kritičen. V Vladivostoku je alarmirana vsa garnizija in je pristanišče za trgovinski promet zaprto. Po vesteh iz Moskve presoja položaj tamkaj optimistično ter upajo, da se bodo vse težave odstranile diplomatičnim putem.

TOKIO, 2. julija. Reuter poroča: Službeno poročilo japonskega vojnega in zunanjega ministrstva opozarja, da namerava japonska vlada lokalizirati incident ob Amurju in zadržati položaj pazljivega opazovalca. Japonska vlada je vsa razpoložljiva ojačenja odpremlja iz notranje Mandžurije na mejo. Prav tako so v pripravljenosti številni kontingenti v Japonski, za katerimi so pripravljeni vojaški transporti. Te čete bodo, če se sedanja napeta situacija ne ublaži, takoj odposlane v Mandžurijo in odhod na mejo, kjer so že nekaj tednov koncentrirane ruske sile. Najmanjša napaka z ene ali druge strani bi utesnila zanetiti na Dalnjem vzhodu silovit vojni požar. V protestu mandžurske vlade se navaja cela vrsta incidentov, ki so sledili prvemu spopadu ob Amurju. V notih se navaja, da je ob takšnem spopadu postal smrtna žrtev član japonske amurske rečne komisije. Govori se, da je rezultat pogajanj med sovjetskimi zunanjim ministrom Litvinom in japonskim poslanikom v Moskvi ta, da se je Rusija definitivno obvezala, da umakne čete, ki so bile zasedle otok Senufuč.

ŠANGAJ, 2. julija. Vesti z mandžurske sovjetske meje si zelo nasprotujejo. Nič ni jasno, kaj se je pripetilo pri otokih Boljšeo ter Sien Fua ob reki Amur. Dosedaj je jasno samo to, da je nastal spopad med sovjetskimi in japonsko mandžurskimi obalnimi baterijami na otoku Sien Fu in da je bilo ob tej priliki na obeh straneh več mrtvih. Naknadne vesti iz kitajskih virov pravijo, da se je sovjetski torpedovki posrečilo zajeti neko japonsko torpedovko ter jo odvesti na sovjetski otok, Boljšeo. Druge kitajske vesti zatrjujejo, da je nastala rečna bitka med ruskimi ter japonsko mand. rečnimi silami in da je bila pri tej priliki poškodovana neka sovjetska torpedovka, za katero so prvotno trdili, da je bila zajeta.

PEJING, 2. julija. Najnovejše vesti iz mesta Kwisa v pokrajini Sujuan pravijo, da se v vsej pokrajini opaža neverjetna aktivnost japonsko mandžurskih čet. Poročajo o velikih koncentracijah mandžurske vojske na istih položajih, s katerih jih je nedavno pregnala vojska kitajske centralne vlade.

V rajhu razpuščajo klerikalna dijaška društva

VATIKAN, 2. julija. »Osservatore Romano« poroča iz Nemčije, da je württenberški notranji minister dr. Schmidt razpustil društvo »Neu Deutschland«, ki so

ga tvorili izključno katoliški dijaki. Društvena imovina je zaplenjena ter je zabranjen vsak poskus, da se ustanovi novo društvo s sličnim programom.

Silna mržnja Amerike do Nemcev

LONDON, 2. julija. Članica spodnje zbornice Lady Astor je zaključila svoje potovanje po Ameriki. Izjavila je ameriškim novinarjem, ko so jo vprašali, kaj je napravilo na njo najsilnejši vtis, da jo je najbolj začudila velika mržnja Amerikancev proti Nemčiji.

NEWYORK, 2. julija. DNB poroča: Lady Astor, britanska parlamentarka,

rojena v Ameriki, je včeraj pred vrnitvijo v Veliko Britanijo izjavila, da je presenečena radi protinemške propagande v Združenih državah ameriških. Dodala je, da ne more razumeti tega, zakaj govorijo v Ameriki o »strahotah« v Nemčiji, dočim se z molkom prehaja preko vsega, kar se dogaja v sovjetski Rusiji.

Aca Stanojević: Davidović se je prenaglil

BEOGRAD, 2. julija. »Pravda« objavlja iz Niša razgovor svojega dopisnika s staroradikalnim prvakom Aco Stanojevićem, ki se trenutno muči v Niški banji. Med drugim je Aca Stanojević izjavil: »Demokrati so se malo zmotili. Tudi Davidović se je po mojem mišljenju nekoliko zmotil, ko se je izjavil za zvezno državo česar pa ne smatram za pravilno. Mi ne moremo česar drugega, kakor

ono, kar je stranka skozi vrsto let ugotovila, to so široke samouprave. Od tega ne odstopamo. Hočemo široke banovinske samouprave, ne pa zvezne države. Zato ravno pravim, da se je Ljuba Davidović prenaglil. Zemljoradniki hočejo isto kakor mi. Joca Jovanović je za široke samouprave in se ne izjavlja za zvezno državo.«

Duša protistalinovske zarote: Kork ne Tuhačevski

LONDON, 2. julija. Tukajšnji merodajni krogi so prejeli vest, da je sovjetska vlada ves material o procesu proti Tuhačevskemu izročila francoski vladi. Izročitev materiala se je izvršila na prošnjo francoske vlade. Iz vseh dokumentov je razvidno, da je bila zarota povsem vojaške prirode in da je bila naperjena proti

Stalinovi osebi, nikakor pa ne proti komunističnemu režimu. Duša zarote ni bil Tuhačevski, marveč general Kork, ki bi bil moral s svojim oddelki izvršiti napad na Kremelj. Med dokumenti se nahaja tudi pismo maršala Tuhačevskega svojim prijateljem neke tuje vojske, v katerem pravi, da se bliža padec Stalina.

Juan March je nejevoljen

GIBRALTAR, 2. julija. Reuter poroča: Znan španski milijonar in pristaš ter podpornik generala Franca Juan March je hotel »potoovati« v Italijo s parnikom »Rex«. Kakor se zatrjuje, ima March pri Mussoliniju posebno misijo. Ne malo pre-

senečen pa je bil March, ko so mu sporočili, da nima na »Rexu« ničesar iskati. March je bil radi tega zelo nezadovoljen, vendar pa je vzel vozovnico za neki drugi laški parnik, ki gre 8. julija iz Gibraltarija v Napoli.

Palecki

Interpelacije

Na včerajšnji seji narodne skupščine so bile na dnevnem redu tri interpelacije, in sicer interpelacija narodnega poslanca JNS inž. M. Paštroviča v zadevi socialnega zavarovanja našega pomorskega delavstva, nadalje interpelacija narodnega poslanca Hazifadiča v zadevi bivšega odvetnika dr. Mihoša Ludajčiča, ki so mu bili odgodili nastop kazni, na katero je bil obsojen, ter interpelacija poslanca Prece na finančnega ministra, kjer gre za življenjsko eksistenco 600 siromašnih hercegovskih kmečkih družin, ki jim lani ni bilo izdano dovoljenje za sajenje tobaka. Interpelanti se niso zadovoljili z ministrskimi pojasnili in odgovori.

Protestiramo!

Pod tem naslovom objavlja »Slov. Narod«: »Današnji »Slovenec« poroča pod naslovom: Ban dr. Natlačen na dopustu: Ban dr. Marko Natlačen je z današnjim dnem nastopil svoj letni dopust in zato ne bo sprejemal strank do 3. avgusta, ko bo zopet prevzel posle — na veliko žalost »Slovenskega Naroda«. — Protestiramo proti temu podtikanju žalosti tam, kjer je ne bo. Mi smo krščansko in katoliško vzgojeni framažoni in zato pravimo: Vsaka oblast je od Boga.«

Kedaj 5 — 6 krat, kedaj 2 — 3 krat

V celjski »Novi dobi« beremo sledečo zanimivost: »Slomškova prosvetna prireditel v Laškem je po poročilih »Slovenca« sijajno uspela. »Slovenec« pripoveduje o treh tisočih udeležencev, ki so molče z mahanjem robcev pozdravljali povorko. V resnici je bila prireditel ena majklovernejših, kar jih je bilo kdaj v Laškem, kajti namesto napovedanih 7000 udeležencev je prišlo k maši otrok, žensk in moških le okrog 800. Povorka se je udeležila s številnimi otroki vred 344 oseb, med njimi šest v krojih SK. Planine. Povorko je opazovalo vsega skupaj največ 150 oseb, skoraj izključno naši ljudje, ki so res bili navdušeni nad povorko. Pri zborovanju so pred mašo in po maši govorili podpredsednik društva Kolšek, ki je pozdravil dole zastopnike oblasti, dr. Hohnjec iz Maribora, dekan Krulj, kot zadnji pa dr. Zdravko Kalan iz Celja. Ko je govoril dr. Hohnjec, se je večina poslušalcev, katerih je bilo okrog 400, odstranila, tako da je zadnjega govornika dr. Zdravko Kalana poslušalo le še kakih 120 ljudi. Klicanja je bilo precej, saj je naš kaplan imel nekaj dni poprej zbranih 64 žensk, ki jih je instruiral, da morajo zaklicati, kadar se bo imenovalo ime »voditelja«, 5 ali 6krat »Živio«, če se bo imenovalo ime kakega drugega veljaka, pa dva ali trikrat.«

Dvoletna bilanca

»Pohod« piše: Ob dveletnici. Lani smo imeli še mnogo korajže, letos se nam tresejo hlače. Lani osorej nas je bilo še 100 komadov, letos samo še 50! Dvoletna bilanca kaže izgubo! Pomagajte nam, sv. Janez Kresnik, sv. Anton Padamonski, Evangelist Marka in vodja kerubinov in serafinov, nadangel Mihael! — Stebri Je-ru-zalemski.

Ne pozabi naročnine!

„Pohod bacilov“

Z milijardami mikrobov nad sovražnika...

Svojčas je pošiljalo nebo med grešna ljudstva našega planeta razne epidemije, ki so pokončale kar cela pokolenja in izbrisale iz zemeljske površine mnoga ljudstva. Epidemija, to je bila pošast, ki je šla od enega do drugega. Kogar je obšla, je bil zapisan smrti. Znanost je tekom stoletij prodrila tudi v skrivnosti epidemije in njenih povzročiteljev, takozvanih mikrobov. Do današnje dobe, bi lahko rekli, so se učenjaki trudili z nenehnim raziskovanjem in vsemogočnimi poskusi, kako obvarovati človeštvo pred raznimi boleznimi in kako ga čim delj ohraniti pri zdravju. Teli izkustev se je žal poslužila tudi vojna tehnika in jih izrabila v svoje svrhe, kakor je že izrabila n. pr. smodnik in razstrelilne snovi. Izsledki znanosti služijo torej danes v povsem druge svrhe, predvsem kot sredstvo čim uspešnejšega pokončevanja neljubega sovražnika. Svojčas so se učenjaki trudili v laboratorijih za pokončevanje bacilov in mikrobov, medtem ko jih danes sami izdelujejo in med seboj kar tekmujejo, kdo bo izsledil čim uspešnejše in čim učinkovitejše morilno sredstvo v obliki strupenih plinov in v obliki bacilov in mikrobov. Ti bacili naj bi se v slučaju vojne raztrosili s pomočjo modernih vojni avijonov nad sovražnikovo ozemlje. Če motrimo način današnjega vojskovanja, se ob grozotni sliki razdejavanja in pokončevanja nehote zgrozimo. Danes ni več bojne črte in ne zaledja, vsa pokrajina, država ali dežela je eno samo veliko bojno polje. V trenutku vojne napovedi se spremeni vse ozemlje vojskujočih se držav v vojno ozemlje. Tudi nevtralne države ne pomnijo pri sodobnem vojskovanju prav nobene ovire.

Znani francoski pisec Jacques Frontiere razpravlja v listu »Journal des Nations« o bodoči vojni mikrobov. Njegova izjava je tako zanimiva, da bomo nedvomno zanimala tudi naše čitatelje, radi česar objavljamo nekaj odlomkov iz te sodobne razprave o mikrobi.

Pisec pravi: V vsej dosednji zgodovini epidemije vidimo, da je bila baš nalezljiva bolezen kakor kuga, kolera itd. največja ovira v odporu narodov in njihov armad v borbi proti temu ali onemu navalu. V toku zgodovinskega razvoja narodov je neizpobitno dejstvo, da so

nalezljive bolezni pokončale več ljudi nego topovski ogenj.

Dizenterija, kuga in kolera so razredčile prebivalstvo v najprostranejših pokrajinah. V letu 1415 je uničila dizenterija tričetrtine redne angleške vojske, ki se je bila takrat izkrcala na kopna tla. Leta

1743 je kužna bolezen onesposobila dobro polovico armade, ki je navalila v Nemčijo. Val epidemije je zajel obsežne pokrajine tako v francosko pruski, kakor tudi v rusko japonski vojni. Črna kuga, ki je obiskala Evropo v XIV. stoletju, je pomorila v osmih letih nič manj kakor četrtino vsega prebivalstva. Živo se še spominjamo na azijsko kolero, ki je razsajala po Evropi v XVIII. stoletju. Ena najnevarnejših kužnih bolezni, ki je zahtevala v zgodovini največ žrtev, je tifus, ki je grozotno ob več prilikah zecimiral vojskujoče se čete. Tifus ni prizanesel niti francoskim niti ruskim in ne turškim divizijam leta 1877, kakor tudi ne v bodoči balkanski vojni leta 1912. V zadnji svetovni vojni je tifus istotako razredčil armado in civilno prebivalstvo v Srbiji in Romuniji, v nekaterih pokrajinah celo do 50%.

Današnja veda o bakterijah je že toliko napredovala, da se lahko ubranimo še pravočasno malodane vsake nalezljive bolezni. Veda je napovedala neizprosno boj vsem bacilom in mikrobom. Humanitarna društva si stalno prizadevajo, da bi vojskujoče se države odvrgle od uporabe strupenih plinov. V letu 1924 je bil pri Društvu narodov ustanovljen poseben odbor, ki se stalno bavi z vprašanjem uporabe kemičnih, ognjenih in bakterioloških sredstev v vojne svrhe. Vojna s pomočjo bolezenskih kalit, to je mikrobov in bacilov, je sicer po sklepih razorožitvene konference prepovedana, vprašanje pa je, dali bi se države v slučaju vojne te prepovedi tudi držale.

Že v času svetovne vojne so se vršili razni poskusi, kako čim uspešneje uporabiti nekatere bacile v morilne svrhe. Tako so se n. pr. Nemci v letih 1914-17 in 1918 posluževali infekcijskih bacilov, ki so jih razni njihovi agentje vtihotapili v sovražnikovo zaledje.

Francoz Jacques Frontiere, ki obravnava ta vojni problem mikrobov, pravi, da v deželi preko Rena še niso opustili te misli niti v povojni dobi. Pisec tega članka pravi nadalje, da ne smemo pod nobenim pogojem pustiti iz vida dejstva in okolnosti, da je berlinski institut razposlal in to že pred 4 leti vsem laboratorijem v državi posebne okrožnice s točnim popisom vseh mikrobov, ki prihajajo v poštev za uporabo v vojni. Nič manj zanimiva ni izjava nemškega profesorja toksikologije g. dr. Levina, ki pravi, da bi bilo vsake vojne kaj kmalu konec, če bi sovražnik vedel,

kako strahotno delujejo mikrobi iz »neba«.

Frontiere je trdno prepričan, da je to ti-

sta »prava bolezen bodočnosti«, ki bo razjedala zdrava telesa vojskujočih se narodov. Po njegovem mnenju je potrebno, da se vse države zavarujejo in to že vnaprej pred »pohodom bacilov«, ker bodo sicer ti bacili in mikrobi izzvali v zaledju večjo paniko nego nešteto zračnih napadov. Ljudstvo bo zbegano, ako ne bo na to pripravljeno. Pravilo, da ima vsak trup tudi svoj protistrup, velja tudi v tem slučaju. Ljudi je treba opozoriti na razna cepiva, na protistrupe. Armada mora imeti zadostno število zdravnikov in strokovnjakov ter zadostno število laboratorijev, ki naj vodijo nadzorstvo nad vodo in nad zrakom. Vsako iznenadenje lahko že vnaprej onemogočimo, če smo na to pripravljeni. Na noben način pa ne moremo preko tega, da ne bi razmišljali o moralni vrednosti današnje vede in znanosti, ki bi morala služiti predvsem napredku, humaniteti in miru.

Gospodarske beležke

Nad 10 milijonov Din dobe bivši vlagatelj v avstr. poštno hranilnico. Poštna hranilnica v Beogradu je dokončala seznam terjatev naših državljanov pri bivši avstrijski poštni hranilnici. Skupno je teh terjatev za 40,5 milijona bivših avst. kron, in sicer se razdele te terjatve: na 17.250 hranilnih vlog v višini 13.255.100 kron ter na 20.043 čekovnih vlog v višini 27.528.713 kron ali skupno 40,5 milijona kron. Po relaciji 4 krone = 1 Din, dobe vlagatelji 10.134.678 dinarjev. Po likvidaciji teh terjatev se morajo likvidirati še terjatve v gotovini od rentnih depozitov, ki jih je skupno za 832.529 bivših kron. Ta likvidacija pa se še odlaga, ker bi se morala preje izvršiti konverzija javnih dolgov bivše avstro-ogrske monarhije v naše papirje.

Nov pravilnik o kontroli izvoza sadja. Kmetijsko ministrstvo pripravlja nov pravilnik o kontroli izvoza sadja. Vsak izvoznik bo moral biti registriran pri Strokovnem odboru za sadje v zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. Na paketih, ki se pošiljajo v inozemstvo, mora biti naznačena kakovost kakor tudi znamka (tvrška). Uvaja se tudi standardiziranje blaga. Pravilnik vsebuje tudi kazni za izvoznike, katerih blago ne bi odgovarjalo predpisom.

Po kakšni ceni bo »Prizad« odkupil letošnje pšenice. »Prizad« je lani v avgustu plačal pšenico po 126, koncem meseca avgusta pa po 140 dinarjev za 100 kg, baza Tisa. Sedanja mednarodna pariteta stare pšenice znaša 155, cena novi

Novi francoski finančni minister Bonnet, ki skuša rešiti težke francoske finančne probleme

pšenici pa znaša 150 Din v terminskih zaključkih. V pogledu cen novi pšenici ni Prizad doslej napravil nobene odločitve in se vprašanje cen novi pšenici še le proučuje.

Koliko homo imeli letos sliv in grozdja za izvoz. Situacija pri slivah se je nekoliko popravila in se računa, da bomo letos izvozili okoli 2000 vagonov svežih in okoli 1600 vagonov suhih sliv. Grozdja bo letos za izvoz le okoli 1100 vagonov, ker je namizno grozdje letos precej slabše cvetelo.

Bilanca tvornice Woschnagg. Tvornica usnja Franc Woschnagg in sinovi d. d. v Šoštanju je te dni objavila svojo bilanco, v smislu katere znaša pri glavni 12 milijonov dinarjev bruto dobiček 2,8, čisti dobiček za leto 1936 pa 1,4 milijona dinarjev.

Sportsko gibanje

SK Železničar v Sarajevu. Drevi odputuje enajstotica SK Železničarja v Sarajevu, kjer bo v nedeljo 4. t. m. nastopil proti tamkajšnjemu Sašku. Naloga SK Železničarja bo zelo težka, ker je Sašk moštvo izrednih vrlin in kvalitet. Na vročih sarajevskih tleh želimo SK Železničarju čim več uspeha!

Hud poraz madžarskega prvaka v Zagrebu. V sredo zvečer se je odigrala v Zagrebu nogometna tekma med Haškom in Hungario iz Budimpešte, ki se je končala z zmago Haška v razmerju 5:0 (2:0). V Beogradu pa je Juventus (Torino) premagal BSK z 1:0 (1:0).

I. Kolesarsko društvo tekstilnih delavcev v Mariboru priredi v nedeljo 4. t. m. vožnjo v neznano (8 km). Start pred klubskim lokalom, Meljska cesta 10 ob 14. uri. Ob 14.30 vozi tudi avtobus. Gostje dobrodošli!

Kulturni pregledi

Emil Adamič: 100 slovenskih narodnih pesmi za moški in mešani zbor. Tak je naslov najnovejše zbirke slovenskih narodnih pesmi, ki je nedavno izšla v založbi pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice. Vse pesmi je naš pokojni skladatelj priredil za koncertno izvedbo, vendar pa v lažjem slogu tako, da jih domača vsaka zbor lahko izvaja. Zbirka obsega znane, pa tudi manj znane narodne pesmi, po večini iz zbirke znamenitega primorskega nabiraleca narodnega blaga, blagopokojnega župnika Kokošarja. Nekaj jih je iz Pregljeve, Severjeve, Jurkove in Hubadove zbirke, ostale so iz raznih krajev. Razen izrazito narodnih je v tej bogati Adamičevi pesmarici tudi precej ponarodelih. Zbirka predstavlja lepo zbirko našega Adamičevega slovenskim pevcem. Zvezek obsega stoštirideset strani v prikupni žepni obliki, stane Din 30.— in se naroča pri Glasbeni Matici v Ljubljani. Društvom dovoljuje Glasbena Matica pri večjem odjemu primeren popust, sicer se dobi zbirka v vseh naših knjigarnah.

»Jugoslovanski biseri« štev. 3—4 izšli. Te dni so izšli »Jugoslovanski biseri« (štev. 3—4), revija za tujski promet in splošno gospodarstvo, s posebnim ozrom na naše obmejno mesto Maribor in njegovo zaledje. Tudi ta številka je bogato ilustrirana in okusno opremljena ter vsebuje zanimive ter zelo aktualne

prispevke. Svetovnoznana zdravilišča in kopališča med Savo in Muro se nam predstavljajo v lepih slikah in krajepisnih črticah, ki se nanašajo na postanek in razvoj Rimskih toplic, Dobre in Rogaske Slatine, Radio-Therm Laško in Slatine Radenci. Vmes prevladujejo pokrajinski orisi kakor pri Radencih ali navodilo o naravnem zdravljenju in pomlajevanju v članku o Radio-Therm Laško. Sedaj ob otvoritvi glavne sezone v naših zdraviliščih in kopališčih bo tudi ta številka mariborskih »Jugoslovanskih biserov« brezdvomno dosegla svoj namen. Mariborski »Lido« v cvetoči pomladi. »Čar Slovenskih goric«, »Ljubljana kot žarišče tujskega prometa v Sloveniji« in pesniško pisani nemški članek o kraljevskem Bledu tvorijo krasen okvir preleste slike, v katerega so vkovani biseri naše prelepe Slovenije, dežele tujskega prometa. Več strani obsegajoči stvarni podatki o naših zdraviliščih, kopališčih in podeželskih letoviščih cele Slovenije zaključujejo pomembno številko »Jugoslovanskih biserov«, ki jih izdaja Olepševalno društvo za magdalensko predmestje v Mariboru. urejuje pa znani naš potopisec Prof. dr. Fr. Mišič. Revija izhaja letno šestkrat (dvoje številke). Prihodnja številka izide v drugi polovici julija in bo posvečena »Mariborskemu tednu«.

Monumenta artis slovenicae. Izšel je 5. snopič s prikazom slikarstva baroka in romantike, opremljen s številnimi krasnimi slikami. Fortunat Bergant, po-

doba Jožefa Antona barona Codellia (1762), podoba moža iz knežje rodbine Auerspergov, sledi podoba Leopolda grofa Lamberg (1746), nato skupinska podoba, lastna podoba J. M. Reinwaldta (1666 do 1740), Val. Metzinger, Čudežno nasičenje množice v puščavi (1747), Val. Metzinger triptih s sliko zgodovinskega dogodka, Franc Jelovšek, lastna podoba v cerkvi na Sladki gori (1753), Andrej Jelovšek, lastna podoba na freski velikega oltarja v cerkvi sv. Katarine v Zagrebu (1762). Fort. Bergant »Ptičar« 1761 in »Prestar« (1761). Tudi ta snopič se, kakor vsi dosednji, odlikuje po krasni opremi.

Československo jihoslovanska revue. Izšla je pravkar nova številka te ugledne revije, ki vsebuje med drugim Heidenreichov daljši prispevek o Krleži kot dramatik, ter donesek Rista Kovijančiča pod naslovom »Jihoslovania a Bratislava«.

Misel in delo. Izšla je dvojna številka te ugledne kulturne in socialne revije in sicer štev. 5—6. Uvodna razprava vsebuje tehtne misli k razpravljanju o našem gospodarstvu. Sledi članek »Ob 20-letnici majske deklaracije«. Inž. Nagode je prispeval zelo poučno in izčrpno razpravo »K položaju naše industrije«, opremljeno z zelo zanimivim materialom. V Obzorniku je med drugim posvetil A. Dolar toplo prirčen nekrolog prof. dr. L. Pivku, Ivan Kolar pa nekrolog prof. dr. Ivanu Prijatelju. V Obzorniku, Poročilih in Drobčinah nahajamo številne zanimive ter poučne prispevke.

Popotnik. Izšla je 9. in 10. številka tega pomembnega časopisa za sodobno pedagogiko s sledečo vsebino: 1. Dr. St. Matičević: Povratek k normi. — 2. K. Rotovnik: Psihoanalitična teorija otroške igre (Konec). — 3. A. Šavli: Pestalozzijeva preporodna zamisel. — 4. T. Trdan: Več prostovoljne discipline v šoli! — 5. A. Ferlinc: Ocenjevanje. — 6. L. Zupanc: Glose k zač. učnemu načrtu za zemljepis in zgodovino v višji narodni šoli. — 7. V. Erat: Pedagoške sličice z našega juga. — II. 1. F. Jandl: Moj odgovor dr. J. Turiču. — 2. E. Šušteršič: Gospodarski pouk v tesni zvezi z jezikovnim, računskim in ostalim poukom. (Konec). — III. M. Ledinek: Kaj in kako računamo. — IV. 1. Alf. Adler — mrtev. — 2. Gustav Vodušek †. — V. Društvo pedagogov akademikov. — 2. Kam z absolventi višjih zavodov? — 3. Zaposlitev avstrijski učitejev. — 4. Učiteljski izpiti v Nemčiji. — 5. Nove težave. — 6. O spisovnem pouku v skupinah. — 7. Razvoj risanja na osnovnih šolah v ČSR. — 8. Otroška lenoba. — 9. Obrazovanje podeželskih učiteljev. — 10. Vzroki slabih uspehov v šoli. — 11. Avtoriteta in svoboda. — 12. Kolo in šola. — VI. 1. Dr. B. Dragaš: Otroci od sedmega do štirinajstega leta. — 2. M. Gaspari: Letni časi (pomlad). — 3. »Naš rod«, 6. in 7. štev. — 4. Pet let »Trbovljskega slavčka«. — 5. V. Möderndorfer: Koroške pripovedke. — 6. M. P. Majstorovič: »Učitelj« biblioteka.

Mariborske in okoliške novice

Končni izpiti in slavnostni zaključek šolskega leta na A. R. Legat-ovem Enoletnem trgovskem tečaju v Mariboru. H končnemu izpitu je bilo pripuščenih vseh 52 učencev in učenek. Javili se niso štirje radi bolezni. Za končni izpit se je torej oglasilo 48 kandidatov in kandidatinj. Pismeni izpiti so se vršili od 13. do 18. junija, ustni od 19. do 25. junija pod predsedstvom ravnatelja in lastnika zavoda g. Ant. R. Legata. Uspehi izpitov je sledeč: 3 učenke imajo odlični uspehi to je 6.25% in sicer gđ. Bavčer Josipina, (Maribor); Kramberger Jelica, (Sv. Lenart v Slov. gor.); Tomšič Vanda, (Maribor). 21 učencev in učenek je položilo izpit s prav dobrim uspehom to je 43.75%. To so sledeči gospodje oziroma gospodične: Bencik Irena, (Beltinci); Breznik Gabrijele, (Ruše); Feiertag Julijana, (Maribor); Gradišnik Jožefa, (Pobrežje); Haas Ant., (Maribor); Jurman Doroteja, (Maribor); Kerrien Olga, (Marenberg); Kmetič Matilda, (Pobrežje); Kodrič Hipolita, (Fram); Kuhar Olga, (Maribor); Maltz Viktor, (Zg. Cmurek); Peitler Sidonija, (Maribor); Saksida Miroslava, (Maribor); Slokan Valerija, (Maribor); Šetor Mara, (Maribor); Vengust Maksimiljan, (Maribor); Vrabl Miroslava, (Maribor); Zamparutti Marjeta, (Celje); Job Justina, (Maribor); Pošič Dragica, (Maribor); Mussek Edit, (Maribor). 22 učencev in učenek je položilo izpit z dobrim uspehom to je 45.83%. To so sledeči gospodje oziroma gospodične: Babič Draga, (Maribor); Bauman Angela, (Maribor); Berkič Gertrud, (Maribor); Čas Ivan, (Mislinje); Dvoršak Gabrijele, (Maribor); Erber Avgust, (Maribor); Frankovič Ludvik, (Maribor); Gabrovšek Helena, (Kresnice); Hadner Albina, (Gornja Radgona); Humar Nada, (Maribor); Jančar Ivanka, (Maribor); Kobal Ivana, (Pobrežje); Komel Slava, (Krčevina); Kukovič Jožefa, (Rajhenburg); Maček Friderika, (Mayer); Aleksander, Poterč Ljudmila, (Rober); Josipina, Stupan Alojzija, (Vaupotič); Stanislav, Vouk Alojz, vsi iz Maribora; Vrbniak Elizabeta, (Mala Nedelja). 1 učenec ter ena učenka sta položila izpit z zadostnim uspehom to je 4.17% in to sta g. Košak Oto, (Maribor) in gđ. Orešič Iv., (Rače). Popravnega izpita nima nobeden in tudi za vse leto ni bil nihče odklonjen. Prepuščen red končnega izpita je 3.52. — Uspehi v tem šolskem letu s bili torej zelo dobri. Na Vidov dan je bil slavnostni zaključek šolskega leta ter razdelitev izpričeval v navzočnosti absolventov, staršev ter učiteljskega zbora. Gospod ravnatelj Ant. R. Legat je imel daljši nagovor, v katerem je orisal težkoče in uspehe preteklega šolskega leta. Iz njegovega poročila je važno omeniti, da je zavod izdal skripta za srbsko-hrvatsko gimnazo, ki jih je sestavil gosp. prof. dr. Ček, nastavnik za srbohrvaščino. Radi velikega števila učencev je ravnateljstvo kupilo 4 nove pisalne stroje in sicer dva sistema Continental, enega sistema L. C. Smith in enega sistema Torpedo, tako, da so imeli učenci čim več prilike, seznaniti se z modernimi pisalnimi stroji. Zavod ima sedaj 13 pisalnih strojev in druge razmnoževalne aparate. V nauku o pisarniških strojih so učenci tudi računali z modernimi universalnimi in seštevalnimi piščicami računskimi stroji. Tudi v tem ozru je ravnateljstvo gledalo na praktično izobrazbo gojencev. Ravnatelj je bil vedno v stalnem stiku s starši in jih obveščal o napredku oziroma nazadovanju, kar je mnogo pripomoglo k dobremu končnemu uspehu. Pouk je bil poglobljen z ogledom več industrijskih podjetij in kulturnih filmov. Po ravnateljevem govoru se je zahvalila v imenu vseh učenec in učenek absolventka in poklonila ravnatelju g. Legatu krasno diplomo, podpisano od vseh absolventov in absolventk. Potem je imel lep nagovor g. strokovni učitelj Pirc, ki je najprej v šaljivih besedah opisal potek šolskega leta in izpitov in potem z resnimi besedami spomnil absolvente na resno delo, ki jih čaka in jih pozival k tovarištvu. Končno se je zahvalil ravnateljstvu za trud in preudarno vodstvo zavoda. Na koncu je spregovoril neki oče, ki se je zahvalil v imenu staršev za trud in dober uspeh. Proslave se je udeležilo mnogo staršev iz Maribora, pa tudi iz drugih krajev Dravske banovine. Vpisovanje se je za-

čelo in sicer ta teden do vključno nedelje dne 4. julija od 10. do 12. v šolski pisarni, Maribor, Vrazova ulica 4. Šolski programi so brezplačni. Od 5. do 20. julija ni vpisovanja, temveč zopet po 20. juliju.

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Lapanje Karel, višji kontrolor drž. žel., Ciril Metodova 14, in Marija pl. Müller, bančnega ravnatelja vdova, Tezno, Jurčičeva 9; Miloš Kolander, kovač, Jelovec pri Boštanju, in Ema Drstvenšek, zasebnica, Jevše pri Boštanju; Parfant Alojzij, tekstilni mojstrski pomočnik, in Šter Veronika, zasebna uradnica, Einspielerjeva 44; Vastl Aleš, lesni trgovec, in Messner Marija, posestnica iz Vuzenice; Hedžet Avgustin, trgovski pomočnik, in Pečar Leopoldina, trgovska pomočnica, Kacijanarjeva ul. 22; Škorjanc Jožef, tovarniški delavec, in Sedlak Marija, perica, Meljski hrib 69. Breznik Konrad, tipograf, Delavska 25, in Krese Marija, vlagalka, Delavska 11; Macarol Vladimir, uradnik, Jadranska 21, in Hvalič Danica, hišna kurjača drž. žel., Kettejeva 23; Kek Franc, tov. kovinotiskar, Pobrežje, in Simonič Viktorija, Pobrežje; Čander Mihael, tkalec, Betnavska 82, in Topolovec Barbara, vdevalka, istotam; Rader Jožef, tkalec, Pobrežje, in Črešnik Jožefa, tkalka, Pobrežje; Petek Nikolaj, tovarniški kurjač, Pobrežje, in Onič Marija, tovarniška delavka, istotam. — Bilo srečno!

Prodajalna Benko

svaže svinjsko meso **Din 10.—**

Lovski blagor! Znani tovarnar Mirko Krajnc iz Frana je na Pohorju v revirju g. Ede Serca ustrelil kapitalnega srnjaka šestaka. Lovski blagor!

Nočno lekarniško službo imata danes Königova in Albaneževa lekarna.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Oblačno, od časa do časa dež, zopet topleje.

Konec šahovskega turnirja v Rogaški Slatini. Včeraj se je v Rogaški Slatini končal mednarodni šahovski turnir in je končno stanje naslednje: 1. Najdorf (Poljska) 9 in pol točke, 2. do 4. Foltys (Česko slovaška), Pirc (Jugoslavija) in Šamisch (Nemčija) 9, = 5. do 9. Bröder, Kostić, Gereben (Madžarska), Vuković, dr. Trifunović 7 in pol, = 10. do 12. König, Matvejev, Schreiber 6 in pol, = 13. Tomović 5, = 14. Nedeljković 3 in pol, = 15. dr. Kalabar 3 točke. Nag. 1 je bilo osem v skupni vrednosti 13.300 dinarjev, razen tega pa še šest posebnih nagrad po 500, oziroma 400 dinarjev.

Mariborski Sokol. Sokolska društva Maribor - Matica I, II. in III., Studenci in Tezno se pozivajo, da se udeležijo polnoštevilno okrožnega nastopa v Slov. Bistrici v nedeljo, dne 4. julija. Odhod vlakov: ob 9.20, in 14.15. Odhod avtobusa: 11.30. Kolesarji dobijo posebna navodila, Bratje in sestre pokažite tudi tukaj svojo discipliniranost. — Sokolski meddruštveni odbor.

Načelnstvo Sokolskega društva Maribor matica vabi vse brate in sestre prednjaškega zbora na važen sestanek, ki se vrši jutri v soboto na letnem telovadišču ob 18. uri. Udeležba strogo obvezna!

Sokolji-jezdci! V nedeljo 4. t. m. ob 9.20 se peljemo z vlakom v Slov. Bistrico in sodelujemo pri povorki. Udeležba je obvezna!

Vsi na mejo! V nedeljo dne 4. julija priredi podružnica CMD pri Sv. Treh Kraljih nad Marenbergom veliko narodno slavlje z mašo na prostem. Čisti dobček tega slavlja gre v fond za gradnjo novega šolskega poslopja. Pri jutranjem vlaku bo čakal vodnik. Pridite in pomagajte revnim zidati hram prosvete!

Prostovoljna gasilska četa Sv. Jakob v Sl. gor. priredi 4. julija vrtno veselico. Avto na razpolago po znižani ceni Maribor - Sv. Jakob. Odhod: Maribor od 1. do 3. pop.

Poziv trgovstvu. P. t. mariborski trgovci, ki se nameravajo udeleževati pri letošnjem »Mariborskem tednu«, bodisi, da se aktivno udeležijo razstave ali pa da hočejo razpečavati svoje blago ter reflektirajo na primerne prostore, se vljudno vabijo, da se zglase najkasneje do 9.

julija t. l. v pisarni Združenja, Jurčičeva ul. 8 II, da se bomo od tukaj poskrbeli vse potrebno. Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Mednarodni zadrugi dan. Članstvo Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev in železničarske zadruge se opozarja, da se bo vršila proslava mednarodnega zadrugnega dne 4. julija ob 16. uri na sportnem prostoru sportnega kluba Železničarja na Tržaški cesti. V slučaju slabega vremena se vrši veselica dne 5. julija. Dopoldne bo ob 10. veliko zborovanje na verandi restavracije Union, kjer bo imel prof. Bizjak kratko predavanje, kjer bodo sodelovali tudi zadrugi naraščaj.

Člani in prijatelji »Peruna« se pozivajo, da se polnoštevilno udeležijo izleta in veselice pri Sv. Lenartu v nedeljo 4. tm. Zbirališče ob 13.30 v Krčevini pri gostilni Babič. Voz avtobus tja in nazaj, priljave sprejema g. Kvas na Aleksandrovi cesti, do sobote. V slučaju slabega vremena se prireditev vrši dne 18. t. m.

Društvo Jugoslovenskih akademikov v Mariboru priredi danes (2. VII.) zvečer ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma narodnoobrambno predavanje univ. docenta g. dr. Frana Zwitterja o temi »Koroško narodnostno vprašanje«.

Bančni zavodi v Mariboru ostanejo v ponedeljek 5. t. m. (praznik sv. Cirila in Metoda) v smislu tozadevnega sklepa združenja bančnih zavodov Dravske, banovine ves dan zaprti.

V soboto 3. julija ob ugodnem vremenu od pol 21. do 22. ure promenadni koncert v mestnem parku. Igra godba »Drava« pod vodstvom kapelnika g. Žekarija.

Na Pesnico! Nekaj prijetnih uric nam pripravljajo pesniški gasilci s pristrčno veselico, ki bo v nedeljo dne 4. t. m. v prostorih Klugove gostilne v bližini kolodvora. Za grlo in želodec je odlično poskrbljeno. Vlak odhaja ob 1. uri, dočim bo vozil v slučaju dovoljnih prijav ob 3. popoldne iz Glavnega trga poseben avtobus. Mariborčani pojdemo se malce porazveseliti na Pesnico, da istočasno podpremo naše vrle pesniške gasilce.

Mestna podjetja, avtobusni promet, sporoča, da vozi avtobus dne 4. t. m. ob 5.40 na vrh Pohorja. Vožnja bo samo v slučaju lepega vremena in ob zadostnem številu prijavljenecv. Vrnitev ob 19.30 od odepca. Prijave sprejema prometna pisarna avtobusnega prometa. Glavni trg tel: 22-75. Cena v eno smer Din 20.

Kantina. Dne 5. VII. t. l. ob 11. uri bo licitacija za oddajo kantine v zakup v vojašnici Viteškega kralja Aleksandra I. Pravico na udeležbo imajo tudi neinvalidi. Natančnejši pogoji so razvidni v pisarni vojašnice kralja Aleksandra I.

Predstojništvo mestne policije v Mariboru objavlja, da se vrše redni polletni pregledi motornih vozil, ki služijo javni uporabi, to je avtobusev, avtotaksijev in avtoizvoščkov ter vseh v letošnjem letu še nepregledanih motornih vozil iz Maribora ter obeh mariborskih srezov dne 21. in 28. 7. 1937 ob 15. uri v mestni plinarni v Mariboru.

Popravki v listih. Listi mnogokrat pri našajo popravke, ki se jim marsikak čitatelj čudi. Toda po sedaj veljavnem tiskovnem zakonu je vsak list dolžan prinesiti poslani mu popravek, ako popravek odgovarja formalnim zahtevam zakona o tisku. List mora torej popravek prinesiti tudi takrat, ako ima v rokah dokaz, da je bila njegova vest točna. Zaradi tega je novinarska stanovska organizacija, ko je sestavljala za vlado in narodno predstavništvo svoje predloge za novi tiskovni zakon, postavila tudi zahtevo, naj ima uredništvo pravico, vposlani mu popravek odkloniti, ako lahko dokaže resničnost svoje trditve. Ni dvoma, da se bo ta nedostatek sedanjega tiskovnega zakona o novem zakonu odpravil, toda za sedaj veljajo, kakor v vseh drugih ozirih, tudi glede popravkov še predpisi sedanjega tiskovnega zakona.

Zopet zaman. Dan je že prekoračil svojo dolžino in zopet se počasnih korakov približujemo zimi. Od zgodnje spomladi sem smo prosili za red in brezpranost po naših šetališčih, pa zaman. Proštemo in proštemo in pakšen je uspeh? Koliko smo že protestirali proti kolesarenju po pešpotih in efekt? »Proketo, kaj pa koga briga«, tako navadno čuješ, če se kdo s kolesom preriva skozi goste vrste in če kdo temu upravičeno ugovarja. Kako pridejo pasanti do tega, da morajo sami skrbeti za red in

potem še požirati žaljivke? In ali res ne gre drugače, kakor da se mora vsaka pravica potom časopisja izvojevati? Če mu se ne škropi do križa pri Račjem dvoru. Ta pot je mestina in vsa zapadna stran se šeta v največjem prahu.

Diplomiral je te dni na filozofski fakulteti v Zagrebu Mariborčan Danilo Viher z odličnim uspehom. Čestitamo!

Kresovanje na Urbanu bo 4. t. m. zvečer. Nacionalni Maribor zberi se ta večer pri tradicionalnem kresu.

Šolsko leto državne nižje gozdarske šole v Mariboru bo pričelo dne 1. oktobra 1937. Sprejemali se bodo gojenci za enoletni tečaj. Pouk v tem tečaju bo trajal 10 mesecev, in sicer od 1. oktobra 1937 pa do 31. julija 1938. Za sprejem v ta tečaj je potrebna z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Vsak prosilec, ki nima višje izobrazbe kakor ljudskošolske, bo moral s sprejemnim izpitom dokazati, da ima zadostno znanje v osnovnih in velikih gozdnih posestnikih, ki bodo sprejemali pred vsem vsi tisti kandidati, ki imajo že nekaj gozdarske prakse, potem tudi sinovi mahih, srednjih in velikih gozdnih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji, in slednjič vsi ostali, ki čutijo v sebi poklic do gozdarske stroke. Kandidati, stari izpod 16 let in nad 24 let, se ne bodo sprejemali. Šola je združena z internatom. Oskrbi na za internat znaša mesečno Din 500.—. Pridnim in siromašnim prosilcem se bodo dovolila po mažnosti do polovice prosta mesta, toda ne pred koncem prvega polletja, ko so vstopili v šolo. Prošnje je vložiti najkasneje do 1. avgusta 1937 pri ravnateljstvu šole, ki daje vsa potrebna pojasnila. Pravilno kolekovanim lastnoročno pisanim prošnjam je priložiti: krstni list; domovnico; zadnje šolsko izpričevalo, odnosno odpustnico; uravstveno spričevalo; zdravniško spričevalo, s katerim je dokazano, da je prosilec telesno in duševno popolnoma zdrav za bodočo naporno gozdarsko službo in izjavo staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati vse stroške šolanja.

Protituberkulozna liga pošlje otroke na morje. Kako zelo pojmuje naša agilna Protituberkulozna liga, ki obhaja letos 15letnico svojega obstoja, svojo nalogo, je razvidno iz dejstva, da pošlje letos na svoje stroške 22 okrevanja potrebnih siromašnih otrok na letovanje na morje, in sicer ne samo iz mesta Maribora, ampak tudi iz ožje okoličice. Pri izbiri ni bilo merodajno le zdravstveno stanje otrok, ampak tudi socialne razmere, v katerih živijo njihovi starši in svojci. Ne samo to, liga pošlje na svoje stroške letos tudi neko šestletno deklico s kostno tuberkulozo za nekaj časa v posebno zdravilišče za take bolezni v Kraljevi. Mariborska liga je s to svojo plemenito gesto zopet pokazala, da si je vsikdar svesta svoje socialno-karitative naloge in da deluje na tem polju zgledno, v kolikor ji to pač dovoljujejo sredstva, ki so ji na razpolago. Čim večja in mnogostranska bo podpora, ki jo prejme liga v najširših piasteh kriminalstva, tem bolj in učinkovitejša bo lahko nadaljevala tudi svoje človekoljubno delovanje.

Putnikove novice

V nedeljo v Sv. Lovrenc na Pohorju! 4. julija je proslava 60 letnice obstoja gasilske čete. Poseben avtobus Putnika vozi ob 7 uri izpred Orla, povratek ob 20. uri. Cena vožnji le Din 38 za osebo. Takojšnje prijave pri Putniku Maribor.

Posetite Postojno, Trst in Gorico! Trodnevni izlet Putnika z modernim avtomarom od 10. do 12. julija. Ogled Postojnske jame! Popolen aranžman z vizumom le Din 580. S krasnim izletom z luksuzno motorno ladjo ob istrski obali na otočje Brioni le Din 690. Pohitite s prijavi! Informacije: Putnik Maribor - Celje.

Receptne novice

Zamenjava posestva. Posestnik Perčič Franc je kupil od gospe Marije Pa-pež posestvo v Šolski ulici 3 v vrednosti 90.000 Din.

Dobro se je odrezala.
»Moj mož sme piti vino samo tedaj, ko sem jaz zraven.«
»Imate prav: Pri vinu se najlažje pozabi vse zlo.«

Zadnje telefonične vesti

Davi je umrl v Stični nadškof dr. A. B. Jeglič

LJUBLJANA, 2. julija. Zvonjenje z vseh cerkva je danes naznanilo, da je nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič za vedno zatisnil svoje oči. Kakor vsak dan, je hotel tudi danes zjutraj ob 5. v samostanu Stični, kjer se je bil nastanil, darovati mašo v tamošnji samostanski cerkvi. Vstal je že ob 4. zjutraj. Ker ga pa ni bilo, kakor običajno, v sakristijo, se je cerkovnik podal v njegovo sobo, da vidi, kaj je. Našli so 87letnega starčka mrtvega pri umivalni mizi. Nadškof dr. Jeglič je nastopil še v nedeljo kot govornik na celjskem taboru in se je vrnil nato v Stično, kjer je davi umrl. Nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič se je narodil kot sin preprostih kmetijskih staršev v Begunjah na

Gorenjskem. Študiral je na Dunaju v Avguštinu in je nato nadaljeval svoje teološke studije v Berlinu in Monakovem. Doktorat teologije si je pridobil na zavodu Anima v Rimu. Pozneje je postal kanonik pri vrhbosanskem nadškofovskem kapituлу v Sarajevu, kjer je deloval 18 let. Leta 1898. je dr. Jeglič kot naslednik kardinala Missie postal knezoškof ljubljanski. Pred leti se je umaknil kot nadškof najprej v Gornji Grad, pozneje pa v stičenski samostan. Pogreb pokojnega nadškofa, čigar truplo so prepeljali v Ljubljano v knezoškofski dvorec, bo najbrže v nedeljo. Nadškof dr. Jeglič je svoj čas, kakor znano, izdal tudi nekatere knjige.

Anglija ter Francija hočeta izvesti blokado Španije do umika zadnjega tujega prostovoljca

LONDON, 2. julija. Po pisavi italijanskih ter nemških listov so v Londonu in Parizu dobili vtis, da hočeta Italija in Nemčija preprečiti kontrolo španskih me. Pri tem se zlasti opozarja na Mussolinijev članek v »Popolo d'Italia«. Anglija in Francija sta sprčo tega podvzeli v Rimu in Berlinu demaršo, da pridobita Nemčijo ter Italijo za reformirani kontrolni sistem. Če bi ta poskus ostal brez uspeha, potem sta Anglija in Francija od-

ločeni, da izvedeta blokado v Španijo na lastno pest, dokler ne zapusti Španije zadnji inozemski prostovoljec.

Letalska katastrofa — pet mrtvih

METZ, 2. julija. Havas poroča: Zrušilo se je neko vojaško letalo. Pet oseb je mrtvih.

Iz življenja in sveta

Poljedelstvo je možno tudi brez zemlje

Čudno se sliši, da je mogoče poljedelstvo tudi brez zemlje, ki jo nadomestuje voda. To je najnovejša metoda, po kateri se da doseči na majhni površini ogromne pridelek. Znanstveno je obdelal to metodo botanik W. F. Gericke, profesor rastlinske fiziologije na kalifornijski univerzi. O svojih uspehih poroča v zadnji številki strokovne revije »Food Industries«. Prof. Gericke trdi, da se mu je posrečilo v vodnih posodah doseči ne primerno večji pridelek, nego v še tako dobro obdelani zemlji. V posodi s površino 4000 m² je pridelal 217 ton paradižnikov, dočim je znašal pridelek na enaki površini zemlje samo 5 ton. Na enaki površini je dala voda 2465 več krompirja, zemlja pa samo 116. Tobak je dosegel na vodi višino 6,6 m in vsi listi so bili porabni.

Prejšnja poročila o poskusih prof. Gericke so pa govorila o še presenetljivejših uspehih. Toda tudi učenjakovi podatki bodo prešenetili marsikakega poljedelca. V bistvu ta metoda ni nič novega. Fiziologi so že več let gojili poskusne rastline v vodi, pomešani z mineralnimi solmi. Tak poskus lahko napravi vsakdo sam. Zadostuje napeti košček fine tkanine čez kozarec vode tako, da se blago dotika vode in na njem vzklje seme. Prof. Gericke je pa prenesel to metodo iz laboratorija v prakso, nadomestil je kozarec vode z veliko posodo iz lesa in betona, pokrito z žično mrežo, na katero pride raševina, žaganje ali

slama. V nji vzkljejo iz semen rastline, ki poženo korenine v vodo, iz nje pa črpajo redilne snovi. Električni segrevalniki vzdržujejo stalno primerno temperaturo.

Pri tem se pa ne da nadomestiti samo zemlja, temveč po potrebi tudi solnce, kajti za rast rastlin zadostuje tudi električna luč. Poljedelstvo brez zemlje in solnčne svetlobe bo nudilo v bodočnosti neslutene možnosti zlasti vrtnarjem, ki bodo lahko neodvisno od vremena gojili na majhnih površinah dobro in obilno povrtnino.

Človek je vreden 25 frankov

Francoski zdravnik dr. Charles Henry Maye je znova preračunal resnično vrednost človeka in rešil ta gotovo zelo zanimiv problem na originalen način. Ugotovil je namreč, kako bi se dale uporabiti snovi v človeškem telesu v druge praktične namene. Rezultat njegovih računov je presenetljiv. Iz masčobe normalnega človeka bi se dalo napraviti 7 kosov mila. Železa je našel francoski učenjak v človeškem telesu toliko, da bi zadostovalo za izdelavo žeblija srednje velikosti. S sladkorjem v človeškem telesu bi se dala osladiti samo ena skodelica čaja ali kave. Iz žvepla bi se dalo napraviti 2200 žveplen, magnezij bi pa zadostoval za eno fotografijo. Vse te snovi so vredne 25 frankov. To je torej prava vrednost člo-

veka, pa si še domišljujemo, da smo krona stvarstva in da je ves svet naš!

Jajca proti nespečnosti

V Angliji priporočajo pojesti pred spanjem dvojce svežih sirovih jajc. To je baje enakovredno 2,50 gr broma. Tudi za zajtrk je priporočljivo jesti sirova jajca, najmanj dve. Čez nekaj dni nespečnost izgine. Potem zadostuje za dobro spanje, če poje človek po dvojce sirovih jajc dvakrat ali trikrat na teden. Ni dvoma, da se s sirovimi jajci okrepi tudi ves organizem ter utrdi živčevje z lecithinom, fosforjem in arzenom, ki jih je v jajcih dovolj. Zdi se, da je prišla ta izkušnost do veljave že davno v jajčnem konjaku, ki ga pijejo ljudje v nekaterih državah redno pred spanjem. Morda so začeli izdelovati jajčni konjak baš zato, ker so se prepričali, kako dobrodejno učinkujejo sirova jajca na ljudi, ki ne morajo spati.

Nov poklic

V Ameriki so odkrili nov poklic. Proti plačilu treh dolarjev na uro lahko najameš poslušalca. Če je čeden mlad gospod ali mlada dama prijetne zunanosti, ki ji je dolžnost mirno poslušati vse, kar ji pripoveduješ in po posebni pogodbi je zavezana molčati o vsem, kar je slišala. In sliši se skoraj neverjetno, da je povpraševanje po poslušalcih in poslušalkah dan za dnem večje.

Izkazalo se je namreč, da je v Ameriki zelo mnogo ljudi, ki čutijo potrebo potožiti nekomu svoje križe in težave. Takih ljudi najbrž nikjer ne manjka. Človek potrebuje nekoga, ki bi mu mogel zaupati svoje fantastične načrte, svoje sanje, hrepenenja in nade. V navadnih razmerah si s tem ne upa na dan v strahu, da bi ga okolica ne smatrala za prismojenca. Plačan poslušalec ga pa mora poslušati in mu na vse pritrjevati, saj je plačan za to. Kdor ima srečo, ga usoda obdaruje za nov poklic z naglušnostjo.

Svilene nogavice pod davčnim vijakom

Ameriška davčna uprava je izvedla napad na predmet, ki je posebno priljubljen malodane vsemu ženskemu svetu, to je na svilene nogavice. Mesto Antofagasta v republiki Čile je v najnovejši dobi sprejelo posebno zakonsko uredbo, s katero se uvajajo na svilene nogavice

nove davščine. Po tej najnovejši uredbi, ki bo najtežje prizadela nežni ženski spol, se bo podražil vsak par svilenih nogavic najmanj za 100%. Mesto Antofagasta ima namreč veliko tvornico svile, ki jo hoče s posebnimi zaščitnimi carinami obvarovati pred veliko konkurenco tuje svile. Davek na svilene nogavice je povsem nekaj novega in je zbudil zlasti med tankajšnim žensstvom precejšnje razburjenje.

Praktičen.

A: »Katera izmed bankirjevih hčer je boljše ugaja?«

B: »Se nisem preračunal.«

Pozoren soprog.

»No, ali ste s svojim soprogom zadovoljni?«

»Da, čita mi vsako željo že v očeh ter mi jo takoj izpolni! Toda moj papa jo pa potem — poplača.«

Razne vesti

IZ SREBRA, NIKLJA, BAKRA IN ALUMINIJA.

V smislu novega zakonskega načrta, o katerem smo včeraj poročali, se bo število kovancev po 0,25 podvojilo, pa tudi kovanci po 20, 10, 2 ter 1 dinar se bodo izdali v večjem številu. V bodoče bodo iz srebra le kovanci po 50 in 20 Din, kovanci po 10 Din bodo iz niklja, ostali kovanci pa iz zlitine bakra in aluminija.

Športno gibanje

Za mladinsko prvenstvo LNP se bosta borila v nedeljo 4. t. m. v Trbovljah SK Železničar in SK Amater. Amater je preteklo nedeljo porazil SK Celje z 9:1, re-vanžno tekma v Celju med obema nasprotnikoma pa je ostala neodločena 2:2.

Kolesarsko in motociklistično dirko priredi »Perum« v nedeljo 4. tm. na progi Maribor - Sv. Lenart. Start ob 13.30 v Krčevini, Aleksandrova cesta, cilj pri Sv. Lenartu. Dolžina proge 19 km.

Iz Goenje Radgone

K javnemu nastopu pri Mali Nedelji, bo vozil dne 4. julija 1937 ob 13. uri izpred gostilne Hibler v Gornji Radgoni poseben avto. Ako bo 30 priglasencev, bo stala vožnja za osebo 10 Din. Prijavitelj se je pri br. Kovačecu Antonu.

Razno

MARIBORČANI-

izletniki, prvovrstno vino-muškat s točji od 5 litrov na prej. Bresterica 88, nad »Šoberhofom«. 3630

BRZOJAVKA!

Danes in jutri pojedina sve-žih, sortiranih morskih rib. Pristna dalmatinska in štajerska vina. Gostilna Vicel, Rostovski trg 8. 3623

Prodaj

APNO IN CEMENT

vedno sveže, kupite najceneje na dom dostavljeno v lesni trgovini Albin Čeh, Maribor, Betnavska cesta 4. 3620

PRODAM SIVALNI STROJ znamke »Singer«, malo rabljen in pletilni stroj znamke »Pop« št. 8. Pobrežje pri Mariboru, Zrkovska 35. 3610

Sobo odda

LEPO OPREMLJENI SOBI, velika in mala, v mirnem delu mesta, sončni, oddam takoj, odn. s 15. julijem. — Kopalnica. Nastov v upravi. 3611

OPREMLJENO SOBO

lepo, separirano, oddam na Meljskem hribu. Po želji tudi s hrano in uporabo vrta. Nastov v upravi. 3607

Stanovanje

PODPRITLIČNO SOBO in kuhinjo oddam. Primorska 10. 3627

SOSTANOVALCA

vzajem na hrano in stanovanja. Cena Din 400. Koroška 26, I. vrata 8. 3625

DVE SOBI IN KUHINJO

s pritlikinami oddam s 1. avgustom. Območje 14. pri igrišču »Rapid«. 3621

IŠČEM STANOVANJE

s 15. julijem z vso oskrbo pri dobrih ljudeh. Ne plačam mnogo, ali točno, po želji najprej, mesečno Din 420.— (v bližini Melja). Ponudbe pod »Točno« na upravo lista. 3608

SOBO IN KUHINJO

oddam. Studenci. Krpanova 27. 3606

Službo dobi

SLUGA-PRAKTIKANT 15—16 let, se sprejme takoj pri večjem podjetju. Ponudbe pod »Sluga« na upravo. 3609

Zgubljeno

IZGUBILA

se je v torek zlata zapestnica. Najditelja se naproša, da jo vrne proti najdnini na policiji. Pravi Ada, učiteljica Maribor, Koroščeva 2 a. 3624

Sodoma in Gomora

33

»Anga človek, anga gaspuđ — in signor, ki ga pozna tutta la città. Ga bo dobro plačala, saki dan due fiorini dva gul-dinar.«

Hotelsko osebje je stikalo glave in ugrabalo, koga bi bilo priporočati. Naposled se je spomnil natakara človeka, ki mu je bil že nekaj časa dolžan precej denarja.

»Kaj pa, če bi priporočali tistega sina slavnega generala z laškim imenom, ki menda od samih dolgov živi?«

»Saj je res,« se je razveselil portir. »Rovetta di Kadona, ta bo pravi mož! Posla nima in denarja tudi ne, čakaj ga

gre hlapec iskat.«

Ni potekla ura in vitez Revetta di Kadona je z gradeco španskega granda prestopil prag sobe, v kateri je prebival dolgi suhi Italijan grof Panigaj.

»Slišal sem, da mi želite staviti neke ponudbe, gospod grof,« je rekel. »Na razpolaganje sem vam, toda žal, da ne znam italijanski. Moj oče je bil slaven general italijanskega rodu, a služboval je samo na Madžarskem. Zna te morda madžarski? Tugya magyarum beszédni? Ki nem hajohu, nem dulany zoknak! Potem bi se lahko pomenila.«

Stari Italijan je odmahoval z obema rokama.

»Ostia — ungarese! Ga ne znam ungarese! Ma parlo malo pu slovensko e un poco tedesco — si farà bense ga bo naredila.«

Cavaliere Revetta di Kadona se je dostojanstveno vsedel na stol, ki mu je bil ponujen in vprašal, kake posle bi imel opravljati, če bi stopil v grofovo službo. »Dunkue cominciando« je dejal italijanski grof. »Najprej ga moram povedati, kaj sem ga prišla iskat u Lubiana. Jaz sem ga že bila u Lubiana. Sem ga bila ufficiale di governo, pa ga je že venti otto anni. Takrat sem ga šla una volta far una passeggiata u Trnovo, pa sem ga našla una ragazza, ana lepa mula. Ta lepa mula mi ga je vrgla una vecchiata anu oku, pa ga

je rekla »preklja«. O, tistega lepega vecchiata, o tistega dolce voce! Ga ne morem pozabiti! Jaz sem ga vprašala tista mula: Che è preklja? In ona ga je smejala in ga je pokazala na mene in je vrgla spet una vecchiata, ki ga je padla u moje-ga srce in ga naredila notri una rivoluzione. Jaz sem ga vprašal tista mula, če me hoče amare saki dan popoldne in tistega angelj ga je bil contento. Sem ga bila srečna anu celu lefu. Potem sem ga morala zapustiti Lubiana, pa sem ga šla u Milano. Tista mula ga je dobila in faucimello, anga otrok, in ta otrok ga je moj sin. Sem ga posiljal moja mula saki mesec denar in ona mi ga je saki mesec pisala. Potem sem ga dobila ankrat denar nazaj in nobena risposta več na mojega pisma.« (Dalje.)